

ایمام خمینی(ره) اوژ فقهی رایلرینده شریعتین مقصدلرینه مخصوص دیقتی واریدی

بیزیم دؤوراندا ایمام خمینی(ره) او کسلردن ایدی کی شریعتین مقصدلرینه (مقاصد الشریعة) دیقت ینتیردی و قرآن آیهلرین اساس قویماقلا. حؤکملرین ظاهیرینین دین مقصدلری اینن (عدالت، رحم، عطوفت،...) معاریض اولان ینلرده، مقصدلری موقدم انلردی.

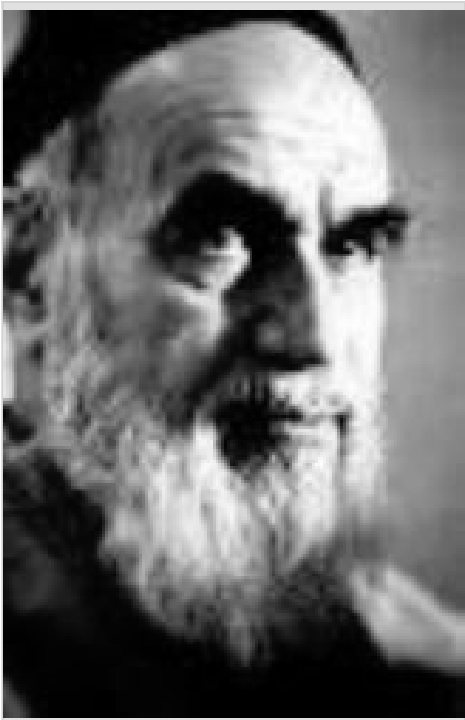
بیزیم دؤوراندا ایمام خمینی(ره) او کسلردن ایدی کی شریعتین مقصدلرینه (مقاصد الشریعة) دیقت ینتیردی و قرآن آیهلرین اساس قویماقلا. حؤکملرین ظاهیرینین دین مقصدلری اینن (عدالت، رحم، عطوفت،...) معاریض اولان ینلرده، مقصدلری موقدم انلردی.

ایکنا نین گوزاریشینه گؤره، شهید بهشتی دانشگاهین نین اوستادی، آیتالله سیدمصطفی محقق داماد ایران حکمت و فلسفه مؤسسسه سینده برگوزار اولان « ایمام خمینی نین(ره) عیرقانی و فلسفی دوشونجه لری» ییغینجاغیندا، ایمامین فلسفه درسیندن بیر خاطریره تعریفله ماقدان سونرا اصول علمی نین موهوم بختلریندن اولان «مقاصد الشریعة» بختی و اونون ایمام خمینی نین(ره) دوشونجه لرینده کی ینرین تشریح انله دی.

او حقوق فلسفه سی و اصول فیهه علمی نین بعضی بختلرین تطبیق و نرندن سونرا دن دی: اصول علمی ایسلامین اتگینده بسله نیب و اگر اصول علمی اینن حقوق فلسفه سی آراسیندا کی رابیطه نی توتوشدورساق، متوجیه اولاریق کی رابیطه لری «عموم خصوص من وجه» دیر و بیزیم اصول علم میزده چوخلو ایداعی ایبتیکاری موریدلر وار کی غرب دونیاسیندا یوخدور.

او بونا تأکید انله ماغینان کی اسلامی حقوق فلسفه سینده گرک اصول علمی نین چوخ بختلری، گون دیل و ادبیاتینا اینتیقال تاپا، مقاصد الشریعه بختینی اصول علمی نین موهوم بختلریندن ساییب و دن دی: اصول علمینده (شعیه و معتزلیه مکتبینه) بنله بحث اولور کی بوتون شرعی حؤکملر واقعیه مصلحتلر و مفسده لره تابع دیر؛ هر حرامین مفسده سی و هر واجیبین مصلحتی وار؛ اشاعیره نین خیلافینا کی حؤکملری بنده لری اینمتحانی بیلیرلر.

آیتالله محقق داماد تصریح انله دی: بیز بعضاً شرعیه دلایلردن حؤکمون مقصدین بیلیریک. آری طرفدن فقیهلر شرعی حؤکمدن قاچماغا بعضی یوللار ایستینبات اندیبلر کی اسلامی فیهه نین عقلانی مکتبینه «علم الحیل» آدینا مشهوردور و ایلکین عصرلرده «رساله الحیل» عونوانیندا چوخلو رساله لر یازیلیب کی شرعی حؤکملری دؤور وورماغا بیر سئری یوللار گؤرسه دیر.

ایران فلسفه و حکمت مؤسسسه سی نین تحقیق شوراسی نین عضوی، ایماملارین(ع) راهنمایلیغی ایله فیهه حیللرین قاباغین الماق اوچون، «کتاب العلل» آدیندا کینابلارین یازیلما سینا ایشاره ان دی دن دی: بو نوع اثرلرین لاب گؤزه گلیمی شیخ صدوقون «علل الشرایع» کیتابیدیر. بونلارین یازما هدفی بودور کی او گونه جن کی دینین مقصدلری بیزه آیدیندیر حیللر اینن دین احکامین دؤور وورماق اولماز.

او آرتیردی: مالکی مذهبنده اولان بؤیوک فیهه اندولوسلو «شابیطی» سککیزینچی عصرده، «الموافقات» آدیندا تأثیرلی کیتاب یازدی و اوندا مقاصد الشریعه نی بیان انله دی. او اینصافی فیهه ایدی و رحمتلیق شهید «القواعد و الفوائد» کیتابیندا اونون رایلرینه دیقت ان دیب.

شهید بهشتی دانشگاهین نین اوستادی بونا ایشاره انله ماغینان کی بیزیم عصرده ایمام خمینی(ره) او کسلردن ایدی کی شریعت مقصدلرینه دیقت ینتیردی، آرتیردی: حتّی فیض کاشانی و میرزای قمی کیمی بؤیوکلر بو مسأله یه دیقت ینتیرمه میش فتوا و تریبلر کی مثلاً ربوی موعامیله لرده ربوی حیللر مشرودور! و بو صورتده ایسلام احکامی صراحت اینن دین مقصدلر اینن (میثال اوچون ربانین آرادان آبارماغی) موعاریضه ده اولاجاقلار.

آیتالله سیدمصطفی محقق داماد ایمامین بو تاقوضونان موقابیله سی باره ده «البیغ» کیتابیندان (ایکینچی جلد) بیر نمونه یه ایشاره ان دیب و دن دی: ایمام اوردا تصریح انلیر کی بیز قرآن آیه لریندن دینین هدفینی ربانین حرام اولماسیندان اله گتیریریک و اونون محورینده حرکت اندیبریک؛ آلاه قورآندا ربانین طولم میصداقی کیمی تانیتدیریب و ربانین حراملیق حکمتی و یا عیلتی، طولم ساییلیب.

او دن دی: ایمام(ره) «قم» بن 91 ایللیک مکتبینه پروریش تاپیب و بو مکتب حؤکملرین ایستینباتی اوچون قورآنین فهم و تفسیرینده نجف و سامرا مکتبیدن ممتاز ساییلیر و انله بونا گؤره دیر کی ایمام (ره) قورآن آیه لرینه دیقت ینتیرماغینان دن بیر کی دین مقصدلری (عدالت، رحم، عطوفت،...) حؤکملرین ظاهیری اینن موعاریض اولسا، مقصدلر موقدم دیلر.

ایران فلسفه و حکمت مؤسسسه سی نین تحقیق شوراسی نین عضوی آرتیردی: البته اینصاف بودور دیاق کی اونلاردان قاباق آری بؤیوک فیهه لره ده بو مسأله یه تأکید اندیبلر؛ او چوله دن صاحب جواهر دن بیر: هر زاد کی شرعی حؤکمون عرضین نقض انلیه، بیز اونو بوظلانیین اعلام انلیه حیوق؛ گرچی صاحب جواهر اؤزو بعضی رایلرینده بو نوکته یه مولترم قالماییب